

Zápis č. 6 z řádné schůze výboru České archivní společnosti, z.s.

Datum, čas a místo konání schůze:

15. 9. 2022, 10:00, Státní okresní archiv Most

Přítomni:

Na schůzi je přítomno 10 členů z celkového počtu 13 členů

Přítomni: Karel Halla, Pavel Jakubec, Markéta Járová, Tomáš Lachman, Martin Myšička, Hynek Oberhel, Xenie Penížková, Michal Sejk, Michal Severa, David Valůšek

Omluveni: Stanislav Bárta, Miroslav Svoboda, Hana Šústková

Hosté: Světlana Ptáčnicková

Schůze je dle platných stanov usnášeníschopná.

Program:

- 1) Zahájení schůze výboru
- 2) Konference v Pardubicích
- 3) Sborník z konference v Plzni
- 4) Studentské sekce
- 5) Podzimní workshop "Aktuální problémy českého archivnictví"
- 6) Revize stanov ČAS
- 7) Setkání s náměstkem ministra vnitra Mgr. Vokáčem
- 8) Schůzka zástupců specializovaných archivů s ředitelem Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR
- 9) Exkurze
- 10) Rada vědeckých společností
- 11) Studentská vědecká soutěž ČAS
- 12) Web
- 13) Různé

Průběh jednání:

1) Zahájení schůze výboru

Zasedání schůze zahájil předseda Karel Halla. Konstatoval, že schůze výboru je usnášeníschopná. Přivítal ředitelku Archivu bezpečnostních složek Mgr. Světlanou Ptáčnickovou a předal jí slovo.

2) Situace v ABS

Kol. Ptáčnicková přítomné stručně seznámila s aktuální situací v ABS, kde došlo ke změně v komunikaci po obměně ve vedení ÚSTR. Především požádala o sledování situace ze strany ČAS, hlavní však bude podpora Archivní správy MV, která na činnost archivu odborně dohlíží dle zákona o archivnictví. Na dotaz kol. Valůška osvětlila vztah mezi ÚSTR, radou a ABS daný zákonem a také způsob financování archivu. Kol. Halla za

ČAS deklaroval, že situaci v ABS bude věnována pozornost. Sdělil, že je v zájmu ČAS nominovat vlastního kandidáta do nových voleb rady, které proběhnou na podzim. Na základě rozhodnutí výboru bude za ČAS nominován kolega Valůšek.

3) **Konference v Pardubicích**

Kol. Halla shrnul novinky od poslední červnové schůze. Proběhne setkání s hejtmanem Pardubického kraje. Předjednaná je spolupráce s Východočeským muzeem. Ochota zúčastnit se konference je i ze strany náměstka Petra Vokáče. Ohledně prostor už došla cenová nabídka od univerzity. Pro společenský večer se vzhledem k očekávanému počtu účastníků jeví vhodnější IDEON. Další organizační schůzka proběhne 18. 10. v Pardubicích.

4) **Sborník z konference v Plzni**

Kol. Sejk informoval, že oba posudky již byly dodány a do konce září autoři zapracují připomínky, takže lze předpokládat vytištění sborníku do konce roku. Reálná je distribuce na valné hromadě.

5) **Studentské sekce**

Kol. Halla sdělil, že pro všechny studentské sekce bude vytvořen vzor organizačního a volebního řádu dle pražské studentské sekce, která si jako první zažádala o úpravu. Studenti budou nyní vyzváni k zaslání připomínek. Připomínky došlé do konce října budou zapracovány do vzoru, který bude následně projednán na výboru.

Kol. Myšička doplnil, že se ozvali zástupci studentů z Olomouce, kteří deklarovali obnovení činnosti tamní studentské sekce. Kol. Sejk sdělil, že je v kontaktu se zástupcem studentské sekce z Českých Budějovic.

6) **Revize stanov ČAS**

Kol. Halla informoval o stavu prací na revizi stanov. Bude účelné vyjmout ze stanov záležitosti týkající se voleb do samostatného volebního řádu. Ve stanovách zůstanou jen organizační záležitosti, čímž dojde k jejich zjednodušení. Na další schůzce výboru bude již představena hrubá verze, aby bylo možno novou verzi předložit valné hromadě v roce 2023.

7) **Podzimní workshop "Aktuální problémy českého archivnictví"**

Workshop pořádá společně ČAS, odbor archivní správy a spisové služby MV ČR a Univerzita Hradec Králové, termín je stanoven na 2. 12. 2022 v prostoru univerzity. Program je rozdělen na tři bloky: I. vize archivů (tři referenti Daniel Doležal za MV, David Valůšek za ČAS, Stanislav Bárta za vysoké školy), II. prezentace archivního dědictví – jak spolupracovat s badateli (zástupci vysokých škol, historiků a laických badatelů), III. nová základní pravidla – do jaké hloubky popisovat archiválie. ČAS se bude na konferenci finančně podílet. Na dotaz kol. Penížkové, zda bude workshop přenášen i onli-

ne, sdělil, že nejspíš ne, ale některé výstupy budou prezentovány v Archivním časopise a tematicky naváže v některých sekcích celostátní archivní konference.

8) Setkání s náměstkem ministra vnitra Mgr. Vokáčem

Předseda Hala referoval o setkání s náměstkem ministra vnitra Petrem Vokáčem a s ředitelem Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR Danielem Doležalem dne 7. září. S náměstkem hovořil o pozici ČAS, náměstek přislíbil aktivní účast na archivní konferenci. Diskuse probíhala o možnostech spolupráce ČAS a archivní správy, např. jak může ČAS pomoci při sjednocování praxe archivů vůči veřejnosti. ČAS se stane nepovinným připomínkovým místem a může se tak podílet i na připomínkách při tvorbě legislativy, což bylo ze strany pana náměstka oceněno. Předseda ČAS se bude účastnit porad ředitelů archivů. Náměstek přislíbil i účast na valné hromadě ČAS. Nabídl i možnosti spolupráce PR oddělení ministerstva. Byly dohodnuty budoucí pravidelné schůzky.

9) Schůzka zástupců specializovaných archivů s ředitelem Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR

Kol. Lachman stručně představil výsledky schůzky, která proběhla dne 24. června 2022. Do budoucna existují možnosti další spolupráce, velmi kvitoval vstřícné jednání ze strany archivní správy. Kol. Halla připomenul, že je třeba se bavit hlavně o konkrétních věcech.

10) Exkurze

Kol. Sejk sdělil, že program je nabitý a zajímavý, kapacita účastníků je téměř naplněna. Faktury se budou posílat následující týden. Na dotaz kol. Hally ohledně exkurze na příští rok sdělil, že exkurze proběhne na Moravě s tím, že pozvánka bude distribuována do konce června 2023.

11) RVS - informace o podaných žádostech o podporu

Kol. Sejk informoval, že ČAS podala tři žádosti o dotace – podpora konference, vydání publikace a vydání ročenky.

12) Studentská vědecká soutěž ČAS o Cenu univ. prof. PhDr. Sáši Duškové, DrSc.

Kol. Járová informovala i za nepřítomného kol. Bártu ohledně připravovaného ročníku soutěže. Studenti budou obesláni, přihlášení do soutěže je stanoveno do konce ledna 2023, odevzdání prací do konce března 2023, slavnostní vyhlášení proběhne na archivní konferenci. Kol. Bárta navrhl upřesnit statut ohledně tématu prací. Kol. Valůšek dále informoval o schůzce zástupců ČAS, ředitele archivní správy a vysokých škol, která proběhla v červnu na půdě Masarykovy univerzity.

13) Hroby archivářů

Kol. Oberhel otevřel téma otázkou, k čemu má databáze sloužit. Kol. Halla sdělil, že bude fungovat jako veřejná mapa (online encyklopedie hrobů), do které bude možno přispívat. Tím se zároveň podaří podchytit hroby, o které se nikdo nestará. Druhý dotaz kol. Oberhela směřoval na kritéria, kdo bude v databázi zachycen, zda i ti, kteří působili v archivu jen krátkou část svého profesního života. Kol. Valůšek doplnil, že se bude jednat o otevřenou databázi, do níž budou moci přispívat všichni zájemci a základem budou informace z Biografického slovníku archivářů českých zemí. Ty je možno nyní dále rozšiřovat. Kol. Halla upozornil, že bude třeba uzavřít licenční smlouvu. K dotazu kol. Oberhela, zda už lze dávat informace na web, kol. Halla sdělil, že o technických záležitostech se bude jednat na následující schůzi výboru v Mikulově.

Kol. Halla dále informoval ohledně adopčního řízení hrobu profesora Zdeňka Fialy. ČAS komunikuje s Janem Kahudou, který dodal podklady k adopci a následné péči o hrob. Předseda seznámil přítomné s podmínkami smlouvy a konkrétními finančními částkami. Smlouva o smlouvě budoucí bude záhy podepsána a poté je třeba zaplatit poplatek. Adopce hrobu na 10 let činí 7850,- Kč. Adopce již byla výborem odhlasována. Je ale třeba počítat s náklady na údržbu hrobu. Celkové náklady vycházejí dle dodané první nabídky na 53.305,- Kč. Opravy není třeba provést ihned, je možno je rozložit do následujících let. Kol. Kahuda již informoval o možnosti dobrovolných dárců k údržbě hrobu. Při jednání se hřbitovní správou bude ČAS zastupovat kol. Kahuda.

14) Webové stránky

Kol. Halla informoval, že web ČAS přešel na zabezpečení HTTPS.

15) Různé

Kol. Myšička stručně referoval o schůzce zástupců archivů s ředitelem Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR dne 13. 9. Zápis z této schůzky bude vyvěšen na webu ČAS.

Kol. Myšička dále informoval o rozeslání výzvy k zaplacení členských příspěvků. Kol. Sejk ho doplnil, že se sice příspěvky scházejí, většina dlužných částek však doposud uhrazena nebyla.

Posledním bodem byla prosba kol. Oberhela jako člena redakce Archivního časopisu, zda by členové výboru či jejich kolegové neměli příspěvky do nadcházejícího čísla.

Další termín schůze výboru byl stanoven na **8. 11. ve Státním okresním archivu Břeclav se sídlem v Mikulově od 10:30**. Zároveň byl stanoven termín následující a poslední schůze tohoto roku, která proběhne ve Státním oblastním archivu v Praze dne 13. 12. od 10:30.

Zapisovatel: Martin Myšička

Ověřovatelé: Karel Halla
David Valůšek

Datum a podpis:

Datum a podpis:

Příloha: Resumé schůzky zástupců specializovaných archivů s ředitelem Odboru archivní správy spisové služby MV ČR ze dne 24. června 2022 k anketě podnětů specializovaných archivů ze dne 15. června 2022

Resumé schůzky zástupců specializovaných archivů s ředitelem Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR ze dne 24. června 2022 k anketě podnětů specializovaných archivů ze dne 15. června 2022

Dne 24. června 2022 (10:00 – 11:30 hod.) proběhlo osobní setkání ředitele Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR PhDr. Daniela Doležala, Ph.D. a členů výboru Odborné skupiny specializovaných archivů České archivní společnosti Mgr. Tomáše Lachmana a PhDr. Zdeňka Váchy, kteří o setkání požádali.

Na setkání proběhla konstruktivní debata nad výsledky ankety podnětů specializovaných archivů ze dne 15. června 2022, obě strany se vyjádřily ke každému bodu ankety, závěry debaty jsou uvedeny níže.

I. LEGISLATIVNÍ POŽADAVKY

1. Upravit/zjasnit vztah specializovaný archiv x zřizovatel ve věci elektronické spisové služby (např. v situaci, kdy zřizovatel má vlastního metodika elektronické spisové služby)

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Řešením by mohlo být posílení role ministerstva vnitra vůči původcům a zřizovatelům specializovaných archivů prostřednictvím archivního zákona, jeho nové znění však není v tomto volebním období v legislativním plánu. K přípravě nového znění by musel být dán podnět ze strany tvůrců legislativních norem.

- 2.-3. Vyhотовit právní rozklad, zda požadavky dané archivní legislativou vůči archivům obecně musí dodržovat i zřizovatel specializovaného archivu (např. ceny za digitalizaci, pokud ji provádí jiné pracoviště zřizovatele než archiv; reprodukční práva ...). Nutno jasněji uvést v archivním zákoně.

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Pro potřeby ředitele odboru AS MV ČR bude zpracován modelový příklad.

- 2.-3. Upravit v katalogu prací/mzdových tabulkách: změny zařídění nestátních archivářů (snaha srovnat/vyrovnat finanční ohodnocení se státními archiváři); zařadit/vznik pozice pro spisovenské pracovníky (metodik, ...)

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Je možné dát podnět k zanesení do Katalogu prací jeho tvůrcům – Ministerstvo práce a sociálních věcí. AS MV se tak pokusí učinit.

4. Provést novelizaci zákona o archivnictví a s tím spojených předpisů (autorského zákona, zákona na ochranu osobních údajů a zákona o dani z příjmu, Nový občanský zákoník) kvůli statutu „veřejně prospěšného poplatníka“ (aby ho získaly všechny specializované archivy).

Resumé schůzky zástupců specializovaných archivů s ředitelem Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR ze dne 24. června 2022 k anketě podnětů specializovaných archivů ze dne 15. června 2022

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Nová verze archivního zákona není v tomto volebním období v plánu. Zajistit souběh novelizace všech norem není prakticky realizovatelné. Jakmile bude novelizace v přípravě, AS MV může ve výše uvedeném smyslu dát podnět na úpravu.

5. Doplnit přílohu č. 2 (jako nový bod 19) nebo § 41 odst. 2 archivního zákona – dokumenty, které budou podle obsahu vždy předloženy k výběru za archiválie v oblasti zvukových (rozhlasových) záznamů (prvotní záznamy zvuku a první duplikační kopie bez ohledu na druh nosiče - tj. perforované i neperforované pásy s magnetických, optickým i mechanickým záznamem, gramofonové matrice nebo negativy, originály zvukových fólií či válečků apod.) v oblasti audiovizuálních (televizních) záznamů.

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Řešit při budoucí přípravě nového archivního zákona, jiný problém v tom není.

Žádný další podnět v anketě již v této sekci nebyl vznesen.

II. INFORMATIVNÍ POŽADAVKY

1. Informovat o aktuálních změnách v legislativě (vydání)

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Informování o aktuálních změnách v legislativě s dopadem na archivnictví bude zajištěno ze strany AS MV ČR.

2. Informovat o jednáních s vedením státních archivů ("schůzky ředitelů") v úrovni informací obecně použitelných i v ostatních veřejných archivech (tedy i ve specializovaných archivech)

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Bude konzultováno s náměstkem MV, zda je možné zápisy v plném rozsahu předávat dál; v plánu je přizvat zástupce specializovaných archivů na jednání, kde budou řešeny podněty týkající se i specializovaných archivů.

3. Informovat o jednáních pracovních skupin obecně (legislativa, CAM, ...), vědecká archivní rada, ...

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Konsorcium CAM je mimo gesci MV, požaduje-li někdo informace z Konsorcia CAM, je třeba se stát jeho členem. Nový status Vědecké archivní rady je v přípravě.

Resumé schůzky zástupců specializovaných archivů s ředitelem Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR ze dne 24. června 2022 k anketě podnětů specializovaných archivů ze dne 15. června 2022

4. Automaticky upozorňovat na novinky na webu odboru archivní správy skrze přihlášení se do maillistu (kontakty na vedoucí specializovaných archivů jsou průběžně odevzdávány)

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Webové stránky ministerstva jsou složitá struktura mimo sféru vlivu AS MV, zajistit automatickou distribuci novinek z webu MV není v silách AS MV. Možnost vhodného informování bude konzultována v rámci AS MV.

5. Informovat o změně povinností zřizovatele, pokud ho MVČR prohlásí orgánem veřejné moci (kvůli vedení spisové služby)

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Bude konzultováno v rámci AS MV. Doporučeno, aby se zřizovatel specializovaného archivu – pokud je archiv prohlášen za orgán veřejné moci (z důvodu vedení spisové služby) - obrátil s dotazem (o zdůvodnění jmenování a následnou metodiku práce jako orgánu veřejné moci) na orgán, který jmenování provedl.

III. ODBORNĚ PRACOVNÍ POŽADAVKY

1. Nutnost účasti zástupců specializovaných archivů při tvorbě/novelizaci legislativních předpisů týkajících se archivnictví a spisové služby

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Připomínky lze uplatňovat prostřednictvím zřizovatelů nebo ČAS. U zřizovatelů specializovaných archivů, které jsou součástí resortu MK ČR, by mohlo být řešením obnovit spolupráci/kontakt MV x MK s tím, že by MK předávalo materiál k připomínkování specializovaným archivům.

2. Metodická podpora pro specializované archivy: elektronická spisová služba, technické propojení mezi softwary (PEvA-ELZA-Bach-...)

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Obecně platí, že zástupci specializovaných archivů by měli vstupovat aktivně do pracovních skupin a zprostředkovávat informace dále mezi specializované archivy. Na stránkách AS MV by mohly být sdíleny obecné návody (jak požádat o přístup do CAM v návaznosti na ELZU x BACH apod.)

3. Dořešit rozpracovanost CAMu, urychlit možnost školení pracovníků na tento nástroj (vážné práce v pořadacích software ELZA, Bach)

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: CAM prochází revizí, zda není příliš komplikovaný, možná budou provedeny změny po létě roku 2022. Teprve následně bude diskutován plán školení.

Resumé schůzky zástupců specializovaných archivů s ředitelem Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR ze dne 24. června 2022 k anketě podnětů specializovaných archivů ze dne 15. června 2022

4. Nutnost konání pravidelných schůzek odboru archivní správy s vedoucími specializovaných archivů

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Ředitel AS MV má rovněž v plánu osobně navštěvovat i specializované archivy dle svých časových možností.

5. Nutnost účasti zástupců specializovaných archivů v pracovních skupinách i mimo přípravu legislativy: kolegium CAM

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Složení konsorcia CAM je mimo gesci MV ČR (viz bod 2 v tomto tematickém celku.)

6. Co nejdříve dořešit způsob prezentace digitálních archiválií ze strany Národního digitálního archivu/pořadacích programů

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Případné dotazy je potřeba směřovat na Národní archiv.

V této sekci ankety byly mimo bodové hodnocení doručeny 2 podněty:

- a) zavést povinné rozšiřování kvalifikace pracovníků; chybí povinnost úřední zkoušky a neschnou pracovníci "přežívají", nemají důvod se dál učit, nejsou motivováni v rozšiřování odborné kvalifikace, pokud sami nechtějí.

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Bod a) je nerealizovatelný.

- b) jasně stanovit prioritu pro existenci pořadacích programů: ELZA ano či ne

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: V horizontu dekády je ambicí mít ze dvou pořadacích programů jeden.

IV. FINANČNÍ POŽADAVKY

1. Vytvořit/zajistit dotační programy na vybrané činnosti specializovaných archivů (analogie programu ISO ze strany MK ČR): nákup archiválií; příspěvek na pořízení archivního pořadacího software (ELZA, BACH, ...)

Závěr setkání dne 24. června 2022: Tvorba dotačních programů ze strany MV je nerealizovatelná.

2. Zajistit rámec pro možnost žádat o finanční podporu z projektů EU/Norské fondy aj.

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: MV nemůže tomuto požadavku poskytnout žádnou podporu.

Resumé schůzky zástupců specializovaných archivů s ředitelem Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR ze dne 24. června 2022 k anketě podnětů specializovaných archivů ze dne 15. června 2022

Žádný další podnět v této sekci již nebyl v anketě vznesen.

V. POŽADAVKY NA SLUŽBY

1. Zajistit centrálního metodika pro školení metodiků specializovaných archivů na jednotlivé vyžadované systémy: CAM

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Prioritou je, aby se specializované archivy, respektive jejich zástupci stali součástí konsorcia CAM.

2. Zajistit techniku a technologie pro příjem digitálních archiválií (emulace, migrace) – pro přípravu dat pro Národní digitální archiv bez ztráty integrity dat/obsahu ...

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Primárně jde o funkcionalitu systémů elektronické spisové služby, otázky spojené s příjmem archiválií je třeba komunikovat s Národním digitálním archivem (NDA).

3. Zlepšit informovanost o možnostech uložení a využívání digitálních archiválií v Národním digitálním archivu ze strany specializovaných archivů/badatelů, ve stejné věci zlepšit metodickou podporu.

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Především je třeba zdokonalit funkčnost NDA. Archiválie jsou již v NDA uloženy, ale zatím je není možné využívat.

- 4.-5. Zajistit flexibilní možnost dezinfekce archiválií, restaurování, odkyselení i pro specializované archivy.

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Stávající kapacity pro dezinfekci archiválií jsou zcela vytíženy. Zprovoznění nové dezinfekční linky v síti státních archivů nelze očekávat. Obsluha linky je personálně náročná, vyžaduje až 14 nových pracovníků, na které nejsou finanční prostředky.

- 4.-5. Zajistit techniku a technologie pro převod/zpracování zvukových a obrazových archiválií a péči o ně x specializované archivy mohou protihodnotou nabídnout sdílení know-how mezi nimi, i metodickou podporu ostatním archivům pečujícím o stejné druhy záznamů.

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Dobrý podnět k další debatě.

Máte ještě nějaký podnět v této sekci? Pokud ano, rovnou ho, prosím, i obodujte.
Žádný další podnět v této sekci již nebyl v anketě vznesen.

Na co jsme ještě zapomněli? Jen nám dejte ...

Doručen 1 podnět, který nebyl bodově hodnocen:

**Resumé schůzky zástupců specializovaných archivů s ředitelem Odboru archivní správy
a spisové služby MV ČR ze dne 24. června 2022 k anketě podnětů specializovaných
archivů ze dne 15. června 2022**

- a) prosba o doplnění požadavku na řešení možnosti vstupu do registru občanů z důvodu, zda dotyčná osoba žije či nikoliv, pokud je požadavek na předložení archiválií personálního charakteru. Oblastní archiv nám toto odmítá provádět.

Závěr setkání ze dne 24. června 2022: Prostřednictvím státního archivu lze o ověření požádat MV ČR, jak vyplývá z §37, odst. 4 a 5 zákona o archivnictví a spisové službě v platném znění.

V Praze dne 24. června 2022

PhDr. Daniel Doležal, Ph.D.
ředitel Odboru archivní správy a spisové služby MV ČR

Mgr. Tomáš Lachman (Národní filmový archiv)
předseda Odborné skupiny specializovaných archivů ČAS

PhDr. Zdeněk Vácha (Archiv Národního technického muzea)
člen výboru Odborné skupiny specializovaných archivů ČAS